

ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ

Інтеграція України до світового та європейського співтовариства, долучення вітчизняної системи вищої освіти до Болонської декларації, орієнтація на Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти висувають особливі вимоги до професійної діяльності фахівців, що потребує наукового переосмислення цінностей щодо формування професійної компетентності сучасного вчителя. Такий підхід передбачає активізацію пошуків оптимальних форм навчання у вищому закладі освіти та сприяє забезпеченню якісного виконання програмних вимог й особистісному розвитку школярів [3, с. 34].

Напрями державної політики у сфері освіти, що конкретизують тенденції розвитку професійної підготовки майбутніх учителів, визначено Законом України «Про вищу освіту», державною програмою «Вчитель», де зазначено про важливість поліпшення культурологічної, мовної, психолого-педагогічної, комп'ютерної, методичної, практичної підготовки фахівців освітньої галузі [1, с. 86].

Зазначене повною мірою можна віднести до вимог щодо підвищення якості професійної діяльності вчителів початкової школи, які покликані в повному обсязі забезпечити перехід до вивчення ІМ, починаючи з першого класу, що передбачає необхідність розроблення і впровадження сучасних технологій навчання, ефективних форм, методів і засобів, які забезпечать розвиток мовленнєвої діяльності молодших школярів [2, с. 61].

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що англomовна компетенція постійно знаходиться у фокусі уваги багатьох дослідників. Проте, слід зауважити, що дана проблема досліджується дещо фрагментарно.

За останні роки здійснено наукові розвідки, предметом дослідження яких стало: формування готовності студентів вищих педагогічних закладів до іншомовного спілкування (Л.П. Гапоненко); підготовка майбутніх учителів до діалогічного навчання (В.В. Морозов); формування готовності майбутнього вчителя до педагогічної творчості в умовах педагогічного коледжу (О.В. Волошенко); формування комунікативної компетенції у майбутніх учителів іноземних мов (О.М. Волченко, Т.В. Зубенко); теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи (О.Б. Бігич).

Водночас, проблема використання навчальних ситуацій під час роботи вчителя ІМ початкової школи залишається недостатньо вивченою, та, як правило, обмежується дослідженням ролі мовленнєвих ситуацій. Наявність зазначених прогалин, недостатнє висвітлення проблеми в сучасній теорії і методиці професійної освіти зумовили виконання таких завдань:

1. Проаналізувати стан дослідженості обраної проблеми в педагогічній теорії та практиці.

2. Обґрунтувати класифікацію навчальних ситуацій, типових для діяльності вчителя з учнями початкової школи під час навчання їх ІМ.

3. Розробити модель підготовки вчителя іноземної мови початкової школи до використання та вирішення навчальних ситуацій.

У межах визначеної проблеми нами виділено три типи навчальних ситуацій: педагогічні, мовленнєві та психологічні.

В основу розробленої класифікації навчальних педагогічних ситуацій покладено такі критерії: за діяльнісною ознакою; за змістом ситуації; за характером її виникнення; за тривалістю дії; за характером прояву, оскільки вони різнобічно характеризують педагогічні особливості навчальної діяльності вчителя іноземної мови. У контексті нашої проблематики виділено компоненти системи мовленнєвих ситуацій учителя іноземної мови залежно від таких критеріїв: за функціональною спрямованістю навчального завдання; за формою організації навчальної діяльності; за тематичною спрямованістю; за характером мовного матеріалу. Запропонована нами класифікація психологічних навчальних ситуацій проведена: за характером обставин організації навчального процесу; за рівнем особистісної значущості; за характером суб'єктної рівності; за ступенем співвідношення обставин і умов, в яких існує протиріччя.

Отже, в ході дослідження визначено професійно-орієнтовані навчальні (педагогічні, психологічні, мовленнєві) ситуації, що сприяють підвищенню ефективності діяльності вчителя ІМ початкової школи; здійснено типологію відповідних ситуацій; уточнено поняттєво-термінологічний апарат дослідження, зокрема, сутність понять, «ситуативний підхід», «ситуативно орієнтовне навчання», «навчальна ситуація».

Відтак перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження вбачаємо в розробці модель підготовки вчителя іноземної мови початкової школи до використання та вирішення навчальних ситуацій.

Література

1. Сорокіна Н. В. Професійна іншомовна компетентність майбутніх філологів у системі ключових освітніх компетентностей / Н. В. Сорокіна // Вісник Житомирського державного університету. Сер. : Педагогічні науки. – 2010. – Вип. 49. – С. 81–84.

2. Федорчук В. М. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток комунікативної компетентності викладача» : навч.-метод. посіб. / В. М. Федорчук. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2004. – 240 с.

3. Brislin R. W. Intercultural Communication Training: An Introduction / R. W. Brislin, T. M. Yoshida. – Thousand Oaks, 1994. – 270 p.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>